

לומדים על הדגים והאדם: דיג יתר

מטרות הפעילות

- להבין את תופעת דיג יתר
- לטפח מיומנות כתיבת טיעון

מושגים מתוכנית הלימודים

בעלי חיים, בעלי חוליות, דגים, מגוון המינים, דיג יתר, האדם והדגים, בעלי חיים בסכנת הכחדה, קיימות

מיומנויות

בניית טיעון, הבניית ידע, חשיבה ביקורתית, יישום ידע, פרזנטציה, רפלקטיביות לתהליך הלמידה, שיתוף פעולה

מה עושים?

1. לפניכם סרטונים בנושא דיג יתר: צפו בהם כהכנה לפעילות. כתבו מחשבות ורגשות שעולים בעקבות הצפייה.

· ["האם אי פעם ייגמרו הדגים באוקיינוס?"](#)

· ["דיג יתר ועופות ימיים"](#)

2. קראו את קטע המידע הבא:

"החקלאות הכחולה" / מתוך: "יש עוד הרבה דגים בים?"

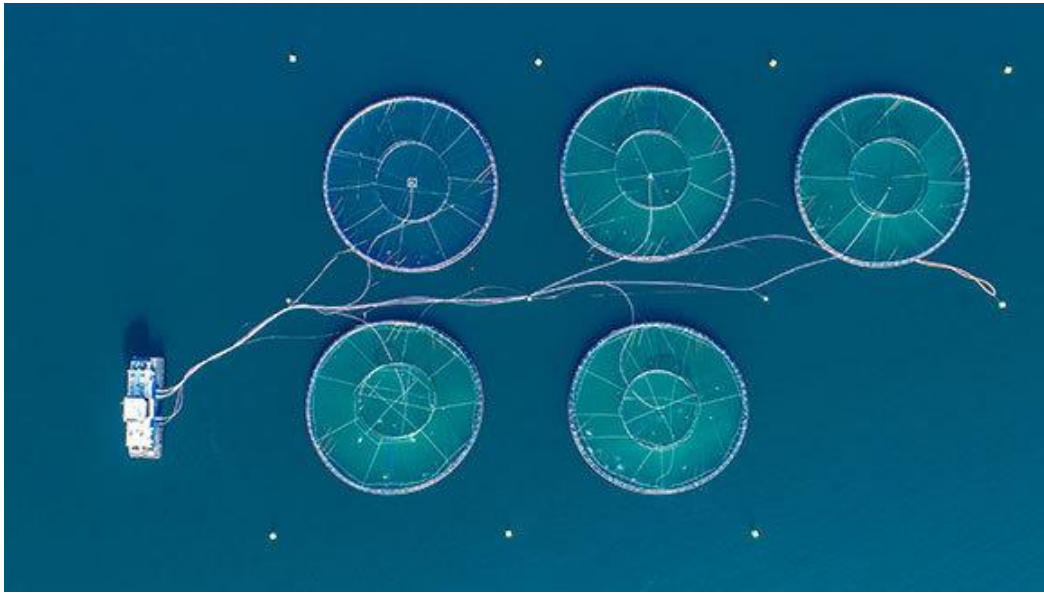
מאי שדה, אתר מכון דוידסון, 2022

החקלאות הימית, המכונה גם "חקלאות כחולה", מתפתחת בקצב מסחרר ועשויה להיות התשובה לבעיית דיג היתר. יש כיום שלל שיטות לגידול דגי מים מלוחים, כגון כלובי גידול ימיים המגודרים ברשתות או בריכות דגים על היבשה – ליד החוף עם מים שנשאבים מהים או אפילו בלב המדבר עם מי ים מלאכותיים. אף שהנזק שהחקלאות מסבה למערכת הימית קטן מהנזק שנגרם מדיג יתר במכמורות, עדיין מדובר בפגיעה משמעותית. בריכות הדגים הימיות מרכזות בתוכן מסה גדולה של דגים שעלולים לחולל זיהומים בסביבת הכלובים. כשדגים רבים מרוכזים בצפיפות בשטח קטן, הם הופכים מדגרה לטפילים ולמחלות שעלולות להתפשט לאוכלוסיות סביב. כמו כן, דגי הבריכות ניזונים משמן דגים או מקמח דגים – דגים יבשים טחונים – שכדי להכין אותם נדרשת כמות כמעט כפולה של דגים מזו שמגדלים למאכל אדם, כך שעדיין נחוץ דיג נרחב שמצמצם את אוכלוסיות הדגים בטבע. בנוסף לכך, שטחים נרחבים של יערות המנגרובים במזרח אסיה נהרסים לצורך הקמת חוות של חקלאות ימית. דבר זה יפגע בסילוק עודפי פחמן דו-חמצני מהאטמוספירה. למרות שלל חסרונותיה, החקלאות הימית היא אכן דרך טובה לשמור עד כמה שאפשר על יציבות המערכת הימית ועדיין לתת מענה לעלייה בביקוש לדגים. עם ניהול נכון ופיקוח, ייתכן שהחקלאות הימית תוכל לסייע במצוקת דיג היתר של אוכלוסיות הדגים הימיות.

הפעילות פותחה על ידי דניס בן ארי - קופל

קובץ למורה

תמונה: Marius Dobilas, Shutterstock

בתמונה ניתן לראות חוות דגי סלמון בנורווגיה – דוגמה לחקלאות ימית. מגדלים את הדגים בכלובי גידול ימיים המגודרים ברשתות. אף שיש חסרונות לשיטת הגידול, היא תוכל לשמור על יציבות המערכת הימית ולתת מענה לעלייה בביקוש לדגי מאכל.

- א. התחלקו לצוותים על פי הנחיית המורה.
כתבו טיעון קצר שבו תציגו את עמדתכם: האם החקלאות כחולה היא הפתרון הטוב ביותר לתופעת דיג היתר? נמקו והביאו דוגמאות והוכחות. תוכלו להציג פתרונות חלופיים נוספים לתופעת דיג היתר.
 - ב. הציגו את הטענות בכיתה.
 - ג. שתפו את הכיתה במשהו משמעותי שלמדתם על הנושא.
3. צפו במצגת הדגים והאדם בהנחיית המורה, וענו על השאלות הבאות לאחר הצפייה.

א. מהו דיג יתר?

ב. מהי הסכנה שיש בדיג יתר?

ג. אילו מיני בעלי חיים ימיים מצויים בסכנת הכחדה ומדוע?